
Sumari

009

INTRODUCCIÓ

Cerdà i els altres. Una presentació

Ramon Grau i Fernández

021

I. EL REPTE DE LA MODERNITAT:

ENGINYERS I ARQUITECTES

La irrupció de la ciutat moderna, 1854-1874

Isabel Moretó Navarro

047

La casa Salvador Samà de Josep Oriol Mestres.

**Un exemple d'arquitectura residencial de les
primeres dècades d'urbanització de l'Eixample**

Maribel Rosselló i Nicolau

063

**Elies Rogent i la construcció del Paraninfo de la
Universitat de Barcelona**

Míreia Freixa

081

II. L'UNIVERS D'ILDEFONS CERDÀ

Les propostes d'Ildefons Cerdà, 1854-1875:

**l'expressió urbanística i territorial d'un projecte
de modernització**

Francesc Magrinyà

117

**Modernitzar el territori: la planificació i
construcció de la xarxa de carreteres de l'àrea
de Barcelona**

Teresa Navas

135

Interiores Cerdà:

sexos y géneros en la Barcelona de 1859

Pilar Cano

147

Las calles de Barcelona de Víctor Balaguer
Marina Cuccu

163

III. LES INFLEXIONS DEL RÈGIM LIBERAL I
LA URBANITZACIÓ

**Pascual Madoz y el derribo de las murallas en el
albor del Ensanche de Barcelona**

Javier García-Bellido García de Diego i
Sara Mangiagalli

207

**Ocupació d'aturats per la crisi del cotó en obres
públiques d'eixample a Barcelona, 1861-1865**

Glòria Santa-Maria Batlló

229

**Marc legal i política urbanística: el primer disseny
de la plaça de Catalunya, 1865-1872**

Marina López Guallar

265

**El decret de 14 de novembre de 1868 i els inicis
del tramvia a Barcelona: entre la desregulació i el
centralisme**

Ferran Armengol i Ferrer

279

IV. EL LLEGAT URBÀ DE LA REVOLUCIÓ INDUSTRIAL

**La indústria a l'Eixample de Barcelona:
el sector de Sant Antoni, 1860-1874**

Mercè Tatjer Mir

303

**Construcció urbana al Pla de Barcelona:
el cas del passatge d'Oliva, 1857-1878**

Martí Checa Artasu

315

**Josep Oriol i Bernadet i la fàbrica de Can Ricart.
Entre la tradició i la modernitat en l'arquitectura
industrial catalana de mitjan segle XIX**

Mercè Tatjer i Marta Urbiola

325

V. SOBRE LES RONDDES, EL BULEVARD I
EL LLANÇAMENT DE L'EIXAMPLE: DEBAT